

Дмитро ДУЛЕНКО

кандидат технічних наук,
доцент кафедри логістики Повітряних Сил
Національного університету оборони України (Київ)
dulenkodi@gmail.com

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У СИСТЕМІ ОСВІТИ, МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Світ не стоїть на місці, отже відбувається певний розвиток наукових галузей, які потребують втручання нових платформ ІТ-технологій.

В сучасній освітній діяльності все більше слухачів використовують нові платформи для полегшення та зменшення витрати часу на здобуття нових для себе знань. Такі платформи невід'ємно пов'язані із штучним інтелектом (ШІ). Сьогодні ШІ відкриває нові можливості, роблячи освіту більш доступною, ефективною та інноваційною. Все частіше ми чуємо та бачимо, як галузі промислового комплексу застосовують нові технології будівництва, виробництва тощо з використанням ШІ певного напрямку діяльності, систему освіти це теж не обійшло. Дослідження ШІ – важливий напрямок у сучасній науці, а впровадження його в систему освіти потребує особливої уваги до забезпечення рівного доступу всіх здобувачів освіти.

Відомо, що ШІ є частиною комплексу комп'ютерних наук, а технології, що розробляються на її базі, відносяться до ІТ-сфери. Відповідно до Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні, штучний інтелект – це організована сукупність інформаційних технологій, із застосуванням якої можливо виконувати складні комплексні завдання шляхом використання системи наукових методів досліджень і алгоритмів обробки інформації, отриманої або самостійно створеної під час роботи, а також створювати та використовувати власні бази знань, моделі прийняття рішень, алгоритми роботи з інформацією та визначати способи досягнення поставлених завдань [1]. В даний час існує багато програм ШІ, завдяки яким здобувачі та науково-педагогічні працівники отримують величезну користь. Величезною перевагою є те, що освітня платформа адаптується відповідно до потреб здобувачів освіти.

Звичайно використання ШІ в системі освіти не тільки відкриває нові можливості, але й створює певні виклики. Штучний інтелект може перетворити нудні лекції на захоплюючі ігрові платформи, де складні концепції стають зрозумілими та цікавими, а розумні чат-

боти допоможуть відповісти на будь-які запитання при підготовці до занять. Але в цьому є деякі застереження. Слухачі все частіше виконують ті інші завдання за допомогою ІІІ. Найбільш розповсюджена платформа це сервіс ChatGPT [2]. Сьогодні сервіс ChatGPT може відповісти практично на будь-які питання та допомогти в написанні рефератів, есе, статей тощо. Ні для кого не є таємницею, що викладачі також все частіше звертаються до сервісу ChatGPT. Він дуже швидко допоможе створити структуру певної доповіді та презентації. Особисто я не вбачаю в цьому чогось поганого.

В той же час активне використання ІІІ слухачами може стати викликом щодо втрати здатності мислити критично, покладаючись на готові відповіді від ІІІ та інтересу до навчання взагалі. Що робити? Багато експертів, які постійно проводять певні моніторинги в цьому напрямку радять зосередитися на завданнях, які потребують оригінального мислення та особистого досвіду, розвивати емоційний інтелект та навички командної роботи. Якщо цього не робити, через десятки років жодних інновацій в науці, техніці та інших галузях, які б були властиві людині, знайти буде не можливо. Потрібно шукати нові підходи до навчання, які дозволять використати потенціал технологій, не втративши головного – здатності думати самостійно. Сучасні експерти пропонують дуже багато варіантів поєднання традиційних методів навчання та використання ІІІ.

Виклики сьогодення в Україні все більш потребують застосовувати змішані форми навчання. Це поєднання offline та online занять. Звичайно живе спілкування з викладачем не замінить жодна платформа, сервіс ІІІ. ІІІ звичайно надасть певну допомогу в навчанні, можливо навіть деякі пояснення теми, яка викладалась online, але це не буде повною відповіддю на запитання. Все одне потрібно пояснення викладача, який спираючись на свій особистий досвід та вмілий підхід до кожного слухача, надасть самі цікаві поради та напрямки в конкретному питанні.

Звичайно зараз дуже багато досліджень присвячено розвитку ІІІ, є багато позитиву, є багато негативу. Постійні дискусії в цьому напрямку не зупиняться ще досить довго, тому що процес розвитку ІІІ не зупиняється і те, що ми бачимо зараз в різних сферах нашого повсякденного життя – це безумовно пов'язано з впровадження ІІІ, у тому числі в освіту.

Висновок. Впровадження ІІІ в освіті, викликає занепокоєння щодо його негативного впливу на освіту в цілому. Наслідками можуть бути ризик зниження ролі викладача, ризик зниження критичного мислення учнів.

Література:

1. Підвищення рівня цифрової грамотності українців: Мінцифри презентує оновлену Рамку цифрової компетентності громадян. *Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України*. 2023. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://www.kmu.gov.ua/news/pidvyshchennia-rivnia-tsyfrovoi-hramotnosti-ukraintsiv-mintsyfyryprezentuiie-onovlenu-ramku-tsyfrovoi-kompetentnosti-hromadian>
2. Scores of Stanford students used ChatGPT on final exams, survey suggests. *The Stanford daily*, 2023 [Електронний ресурс]. Доступно: <https://stanforddaily.com/2023/01/22/scores-of-stanford-studentsused-chatgpt-on-final-exams-survey-suggests/>.